

Η αυτομεψία στην εν Χριστώ ζωή μας (Μοναχός Αρσένιος, Σκήτη Κουτλουμουσίου Αγίου Όρους)

[/ Πεμπτούσια](#)

Οι Άγιοι πατέρες της Εκκλησίας μας λένε πως το να πέσει ο άνθρωπος στην αμαρτία είναι ανθρώπινο, αλλά το να παραμένει συνεχώς στην αμαρτία εκουσίως είναι δαιμονικό και κολάσιμο. Η λέξις αμαρτία σημαίνει ο εκούσιος εκτροχιασμός από το στόχο, σημαίνει εκούσια αποτυχία, επίσης αμαρτία σημαίνει το να πράττει ο άνθρωπος παν ότι μισεί ο Τριαδικός Θεός μας. Για οποιαδήποτε αμαρτία που πράττει ο άνθρωπος έχει ο ίδιος την ευθύνη εξ' ολοκλήρου.

Ο εχθρός διάβολος δεν έχει καμία εξουσία να σπρώξει στην αμαρτία τον άνθρωπο και ειδικά τον ορθόδοξο χριστιανό, αλλά το μόνο που μπορεί να κάνει κι έχει το ελεύθερο είναι να προσβάλει το νου μας με πονηρές σκέψεις και φαντασίες. Όμως εάν στην πρώτη προσβολή που μας κάνει ο διάβολος εμείς δεν υπακούσουμε, τότε δεν κινδυνεύουμε να πράξουμε την αμαρτία που είναι ο στόχος του πονηρού. Αν όμως δεχθούμε την προσβολή που είναι μια πονηρή σκέψη για ένα πράγμα, τότε σιγά-σιγά οδηγούμαστε στην διάπραξη της αμαρτίας. Άρα λοιπόν, ο ίδιος ο άνθρωπος έχει πλήρη την ευθύνη της αμαρτίας που διέπραξε, κανείς δεν τον ανάγκασε.

Όλα αυτά τα λέω, διότι στις μέρες μας, ακούμε πάρα πολλά παράξενα, δηλαδή πολλοί άνθρωποι, ορθόδοξοι χριστιανοί, προσπαθούν να αποδείξουν, πως δεν φταίνε αυτοί οι ίδιοι που διέπραξαν την αμαρτία, αλλά την ευθύνη την έχει κάποιος άλλος και όχι αυτοί οι ίδιοι. Και πολλές φορές, ακόμα και στην εξομολόγηση που πάνε, ενώ ομολογούν πως έκαναν οι ίδιοι την αμαρτία, δεν παραδέχονται όμως ότι φταίνε οι ίδιοι. Όχι, αλλά πως τους παρέσυρε κάποιος άνθρωπος ή κάποια περίεργη κατάσταση. Έτσι δυστυχώς, παρά πολλοί πνευματικοί πατέρες της Εκκλησίας μας που εξομολογούν δυσκολεύονται κι υποφέρουν από τέτοιους ανθρώπους, κυρίως από γυναίκες που φοβούνται να πάρουν την ευθύνη της διαπράξεως της αμαρτίας, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να τους διαβάσουν συγχωρητική ευχή. Διότι η συγχωρητική ευχή δίνεται από τον πνευματικό μόνο σε όσους ομολογήσουν με συντριβή και μετάνοια το αμάρτημά τους και ομολογήσουν ότι αυτοί οι ίδιοι είναι υπεύθυνοι της αμαρτίας. Διότι αν είναι άλλος, ο οποίος ευθύνεται για την αμαρτία που οι ίδιοι διέπραξαν, τότε πρέπει να έρθει εκείνος να λάβει συγχώρηση! Καταλαβαίνουμε λοιπόν πως περιπλέκονται πολύ τα πράγματα, όταν δεν παραδεχτούμε την ευθύνη των πράξεών μας.

Το δυσάρεστο αυτό γεγονός έγινε πρώτα μέσα στον Παράδεισο από τους πρωτοπλάστους, τον Αδάμ και την Εύα. Ενώ οι πρωτόπλαστοι πήραν την εντολή από τον Θεό μας να μην φάγουν από τον απαγορευμένο καρπό, αυτοί όχι μόνο φάγανε, αλλά αρνήθηκαν να πάρουν την ευθύνη της αμαρτίας πάνω τους. Ο δε

Αδάμ, στην ερώτηση που του έκανε ο Θεός, αν έφαγε από τον απαγορευμένο καρπό, απάντησε πως δε φταίει ο ίδιος, αλλά η γυναίκα που του έδωσε, αυτή τον παρέσυρε. Και η Εύα απάντησε με τον ίδιο τρόπο, πως το φίδι την παρέσυρε!! Και το αποτέλεσμα ήταν ότι εκδιώχθησαν από τον Παράδεισο.

Βλέπουμε τελικά, πως δεν τους ωφέλησαν καθόλου οι δικαιολογίες του Αδάμ και της Εύας, αλλά αντιθέτως εκδιώχθησαν από τον Παράδεισο. Και όπως μας λένε οι Άγιοι πατέρες, ο Θεός μας όταν τους ρώτησε αν έφαγαν από τον απαγορευμένο καρπό, τους έδινε αφορμή και καιρό μετανοίας, αφού εκ των προτέρων ο Θεός γνώριζε την πτώση τους. Κι αφού γνώριζε την πτώση τους, γιατί τους ρωτούσε αν έφαγαν από τον απαγορευμένο καρπό; Μα γι' αυτό ακριβώς, επειδή μόνο η ομολογία και η μετάνοια θα τους έσωζε, γι' αυτό τους έδωσε αφορμή και χρόνο, αλλά δυστυχώς και ο Αδάμ και η Εύα εδικαίωσαν τον εαυτό τους και χάσανε τη δικαίωση τους από τον Θεό μας, με αποτέλεσμα να γίνουν τα γεγονότα που όλοι γνωρίζουμε. Και για χάρη αυτής της συμφοράς του Αδάμ και της Εύας χρειάστηκε το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδας, ο Ιησούς Χριστός να πάρει σάρκα και οστά για να σώσει τον Αδάμ και την Εύα μαζί με όλο το ανθρώπινο γένος από τα δεσμά του παμμόχθηρου Άδου.

Ωστε λοιπόν χρειάζεται μεγάλη προσοχή, δεν μας σώζει μόνο η συνομιλία μας με τον πνευματικό μας, αλλά πρέπει να ομολογήσουμε πως εμείς οι ίδιοι πράξαμε την αμαρτία με τη δική μας ευθύνη και κανείς δε μας φταίει, ούτε άνθρωπος ούτε διάβολος, ούτε κανένα άλλο πλάσμα. Και να γνωρίζουμε καλά, πως όσες φορές δικαιολογούμε τον εαυτό μας εν ώρα εξομολογήσεως, άφεση αμαρτιών δεν παίρνουμε από τον Θεό και η απόδειξη είναι πως φεύγουμε από το μυστήριο της εξομολογήσεως χωρίς να είμαστε αναπαυμένοι.

Δηλαδή με λίγα λόγια, κάτι ανάλογο συνέβη και με τους πρωτοπλάστους που εν ώρα εξομολογήσεως με τον Θεό ομολόγησαν μεν ότι φάγανε από τον απαγορευμένο καρπό, αλλά είπαν πως δεν ευθύνονται οι ίδιοι για την πτώση τους και έτσι δεν λάβανε τη συγχώρηση από τον Θεό. Επαναλαμβάνω, κάτι ανάλογο συμβαίνει και με εμάς όταν δεν παραδεχόμαστε την ευθύνη της αμαρτίας που διαπράξαμε αλλά επιρρίπτουμε σε άλλους την ευθύνη. Ας μην αυταπατώμεθα λοιπόν, διότι η σωτηρία μας από αυτό το γεγονός κρέμεται.

Ας αναφέρουμε ένα χαριτωμένο παράδειγμα, ως γεγονός που συνέβη με έναν πνευματικό ιερέα. Κάποτε όταν εξομολογούσε πήγε μια ευσεβής γυναίκα να εξομολογηθεί και σε όλη τη διάρκεια της εξομολογήσεως, η γυναίκα αυτή έλεγε στον πνευματικό πως δεν ευθύνεται η ίδια για τα αμαρτήματα που διέπραξε, αλλά η αιτία είναι η πεθερά της που της έριχνε τη διάθεση και γι' αυτό αμάρτανε! Οπότε, όταν τέλειωσε η εξομολόγηση ο πνευματικός είπε στη γυναίκα να στείλει

την πεθερά της να της διαβάσει συγχωρητική ευχή, διότι η ίδια ισχυριζόταν πως είναι ανεύθυνη.

Καταλαβαίνουμε λοιπόν από αυτό το περιστατικό, πόσο γελοιοποιούμαστε όταν ομολογούμε ότι κάνουμε μεν την αμαρτία, αλλά στην ουσία ισχυριζόμαστε ότι δε φταίμε εμείς οι ίδιοι, αλλά κάποιος άλλος που δήθεν μας παρέσυρε. Δυστυχώς για την εποχή μας, αυτό έχει γίνει εκούσια αρρώστια, γι' αυτό και δεν έχουμε ειρήνη μέσα μας, διότι δεν έχουμε λάβει συγχώρηση από τον Θεό.

Φυσικά δεν γνωρίζουμε ποσό μεγάλο είναι το ποσοστό αυτών των ανθρώπων, αλλά δόξα τω Θεώ υπάρχουν και οι κατά Θεόν σοφοί, ανδρείοι χριστιανοί που όταν εξομολογούνται προξενούν μεγάλη χαρά και ξέσπασμα δακρύων στους πνευματικούς, διότι βλέπουν πνεύμα μετανοίας, όπως του προφήτου και βασιλέως Δαβίδ, της αγίας Μαρίας της Αιγυπτίας και τόσων άλλων αγίων που παραδεχόταν πως οι ίδιοι είναι η αιτία που αμάρτησαν. Κάποιοι μάλιστα ερευνητές λένε πως η σωστή και καθαρή εξομολόγηση που προαναφέραμε είναι το μοναδικό φάρμακο για τις ψυχολογικές αρρώστιες και συμφωνούμε απόλυτα με αυτούς.

Όσοι λοιπόν διακατεχόμαστε από αυτό το παμπόνηρο πάθος να ρίχνουμε σε άλλους την ευθύνη της αμαρτίας που διαπράξαμε, δεν μας μένει τίποτε άλλο παρά να πάρουμε τη γενναία απόφαση και να δοκιμάσουμε την ειλικρινή κατά Θεόν εξομολόγηση και να ομολογήσουμε ενώπιον του Πνευματικού μας Πατρός, πως εμείς κάναμε την αμαρτία, εμείς φταίμε γι' αυτήν, κανείς δεν μας έσπρωξε, αλλά η ίδια μας η προαίρεση αυτή και μόνο. Και όταν το κατορθώσουμε αυτό, με τη βοήθεια του Θεού μας, ας είμαστε βέβαιοι πως τα ψυχολογικά μας θα εξαφανιστούν από την ψυχή μας.

Το συμπέρασμα λοιπόν που βγαίνει είναι, πως αν ο Αδάμ και η Εύα έλεγαν στον Θεό «ημάρτομεν ενώπιον Σου, συγχώρησε μας» δε θα τους έδιωχνε από τον Παράδεισο, αλλά κάποια άλλη λύση θα έδινε ο Θεός. Ωστε λοιπόν ο Παράδεισος έκλεισε, όχι τόσο επειδή φάγανε από τον απαγορευμένο καρπό, αλλά επειδή δεν μετανόησαν και δεν είπανε στον Θεό το «ήμαρτον». Και τόσο πολύ θρήνησε ο Αδάμ αυτήν την αμετανοησία που, όταν έγινε η εις Άδου κάθοδος του Χριστού μας, το πρώτο που είπε ο Αδάμ όταν αντίκρισε τον Κύριό μας ήταν το «ήμαρτον», παρόλο που το έλεγε τόσα χρόνια στη γη εκτός του Παραδείσου. Έτσι λοιπόν και εμείς δεν έχουμε καμία άλλη επιλογή εκτός της μεγάλης λέξεως που λέγεται «ήμαρτον», διότι όπως λένε οι Άγιοι Πατέρες μας ως άνθρωποι που είμαστε αμαρτάνουμε καθημερινά.

Πολλοί μεγάλοι Άγιοι της Εκκλησίας μας που δεν είχαν κάνει μεγάλα και θανάσιμα αμαρτήματα με πολύ χαρά και προθυμία ονόμαζαν τον εαυτό τους χειρότερο αμαρτωλό από όλους και το κάνανε αυτό, διότι εννοήσανε σε βάθος τη μεγάλη

αξία της αληθινής μετάνοιας που αρχίζει με τη λέξη «ήμαρτον», όπως την εκφώνησε ο άσωτος υιός της παραβολής του Ευαγγελίου. Πόσο μάλλον πρέπει να χαιρόμαστε, όσοι από εμάς έχουμε πέσει σε μεγάλες και θανάσιμες αμαρτίες και να λέμε με ανδρεία γεμάτοι θάρρος τη λέξη «ήμαρτον»; Διότι δεν υπάρχει κανένα άλλο φάρμακο πάνω στη γη για τις τύψεις που νιώθει η ψυχή μας από θανάσιμες αμαρτίες, παρά μόνο η αληθινή μετάνοια που είναι γεμάτη από ελπιδοφόρα συντριβή με τις λέξεις «ήμαρτον Κύριε, συγχώρησέ με».

Ωστε λοιπόν, ο Θεός μάς ζητάει μόνο να αναγνωρίσουμε πως εμείς οι ίδιοι ευθυνόμαστε για την αμαρτία. Αν δεν χρειαζότανε αυτή η αναγνώριση, δε θα μας τη ζητούσε ο Θεός. Διότι όταν ο άνθρωπος που αμαρτάνει και δεν παραδέχεται ότι φταίει ο ίδιος για την πράξη του, χωρίς να το καταλαβαίνει σιγά-σιγά αρχίζει να ομοιάζει με τον διάβολο, διότι μόνο ο διάβολος δεν παραδέχεται την αμαρτωλότητά του, αλλά πιστεύει πως είναι ένας θεός! Γι' αυτό ακριβώς θέλει να μας προφυλάξει ο Θεός από την πονηρία του διαβόλου και μας ζητάει να παραδεχτούμε και να αναγνωρίσουμε πως εμείς ευθυνόμαστε για την αμαρτία που διαπράξαμε. Επίσης αξίζει να αναφέρουμε, πως με την έξοδο του Αδάμ και της Εύας από τον Παράδεισο, το πρώτο και φυσικό επακόλουθο που έγινε στον άνθρωπο είναι να πέφτει στην αμαρτία.

Έτσι αργότερα για τον αγαπημένο λαό του Θεού, τον Ισραήλ, νομοθετήθηκαν κάποιες πράξεις εξιλέωσης και θυσίες με τις οποίες καθαριζόταν ο λαός από την αμαρτία. Τώρα στην Καινή Διαθήκη που διανύουμε, όσοι έχουν λάβει το άγιο βάπτισμα πέφτουν μεν καθημερινά στην αμαρτία, όμως ο Θεός έχει δώσει στον ορθόδοξο λαό του το μυστήριο της μετάνοιας και της εξομολογήσεως για να καθαρίζεται από τις αμαρτίες και διάμεσου αυτού του μεγάλου μυστηρίου αξιωνόμαστε και μεταλαμβάνουμε το Σώμα και το Αίμα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Όμως επαναλαμβάνω δεν θα μας ωφελήσει καθόλου το μυστήριο της εξομολογήσεως, αν δεν παραδεχτούμε πως εμείς οι ίδιοι έχουμε την ευθύνη της αμαρτίας που διαπράξαμε.

Η αναμαρτησία είναι αποκλειστική ιδιότητα μόνο του Τριαδικού Θεού μας, κανένα πλάσμα ούτε στη γη, ούτε στον ουρανό δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι είναι αναμάρτητο, παρά μόνο ο Τριαδικός Θεός μας που είναι φύσει αναμάρτητος. Το δε πλάσμα Του, ο άνθρωπος, κατορθώνει μεν και φθάνει στην απάθεια, αλλά όχι στην αναμαρτησία. Ο απαθής άγιος δέχεται την προσβολή της αμαρτίας με λογισμούς από τον διάβολο, αλλά δεν ενδίδει σε καμία προσβολή και έτσι μένει απαθής από την αμαρτία. Όμως αυτό είναι χάρις και δωρεά από τον Θεό μας, δεν είναι δύναμη που έχει ο Άγιος, ούτε πηγάζει από τον εαυτό του.

Δηλαδή, όσο ενωμένος είναι ένας Άγιος με τον Τριαδικό Θεό, τόσο πιο απαθής

είναι προς την αμαρτία. Περιττό είναι να πούμε, πως ο Θεός μας δεν έχει προσβολές από αμαρτίες, όπως εμείς οι άνθρωποι, διότι αλήθεια, πώς θα μπορούσε ο Πλάστης να έχει προσβολή από το πλάσμα του; Αυτό έγινε μόνο μια φορά κατά παραχώρηση στον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό με τους τρεις πειρασμούς και αυτά μας τα ερμηνεύουν οι μεγάλοι Άγιοι της Εκκλησίας μας, για ποιον λόγο παραχώρησε ο Θεός μας να γίνουν αυτοί οι τρεις πειρασμοί στον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό. Σε άλλη περίπτωση ποτέ δεν μπορεί ένα πλάσμα να προσβάλλει τον Πλάστη.

Άρα λοιπόν, δεν έχει ο Θεός μας την απαίτηση από το πλάσμα του τον άνθρωπο να είναι αναμάρτητο, όμως περιμένει την εκούσια αναγνώριση για την αμαρτία του για να τον συγχωρέσει και στη συνέχεια να χαίρεται ο άνθρωπος. Διότι αν δε λάβει συγχώρηση ο άνθρωπος από τον Θεό, δεν έχει καμία χαρά μέσα του. Και όντως λυπάται πολύ ο Θεός μας, όταν μας βλέπει να μην έχουμε τη χαρά που πηγάζει από το τον ίδιο.

Διότι άλλο είναι οι ψεύτικες και ψυχοφθόρες χαρές του κόσμου και άλλο είναι οι χαρές που πηγάζουν από τον Τριαδικό Θεό μας. Οι χαρές του κόσμου τούτου μοιάζουν με τις πέτρες που τις συναντάμε και τις πατάμε στο δρόμο μας, οι δε χαρές του Θεού μοιάζουν με υπερπολύτιμα και σπανιότατα μαργαριτάρια!! Νομίζω πως δε χωράει καμιά απολύτως σύγκριση ανάμεσα στις δυο αυτές χαρές.

Πρέπει να πούμε πως η νέα εποχή εργάζεται πυρετωδώς να εξαλείψει από τον άνθρωπο τη συναίσθηση της ευθύνης για την αμαρτία που πράττει. Το δόγμα της νέας εποχής είναι, πως ο άνθρωπος πρέπει να ανακαλύψει μέσα του την κρυμμένη θεότητά του. Φυσικά το δόγμα αυτό προέρχεται από τις ανατολικές θρησκείες. Σε καμία περίπτωση δε θέλει να ακούσει η νέα εποχή για μετάνοια, για συντριβή και για δάκρυα αμαρτιών. Και δεν θέλει να ακούσει, διότι το αφεντικό της νέας εποχής είναι ο διάβολος.

Δυστυχώς βλέπουμε και στην πατρίδα μας τα τελευταία χρόνια πολλά αίσχη της νέας εποχής. Βλέπουμε με περισσό θράσος και αναίδεια να ονομάζει τις θανάσιμες αμαρτίες πράξεις υπερηφανείας! Και όχι μόνο, αλλά τις επιδεικνύουν με σατανικές παρελάσεις στις πόλεις μας, τις οποίες και μαγαρίζουν. Έτσι λοιπόν η νέα εποχή διδάσκει και επιχειρεί με κάποια κεκαλυμμένη βία να πείσει τον άνθρωπο ότι είναι ένας θεός! Και αν το καταφέρει αυτό έστω και σε μικρό βαθμό, είναι αδύνατον μετά ο άνθρωπος να έρθει σε συναίσθηση ότι αμαρτάνει. Έτσι θα αμαρτάνει καθημερινά με θανάσιμες αμαρτίες και θα τις θεωρεί μάλιστα κατόρθωμα!! Διότι θα θεωρεί τον εαυτό του έναν θεό.

Ωστε λοιπόν, χρειάζεται πολύ μεγάλη προσοχή να μη χάσουμε τη συναίσθηση της

αμαρτωλότητάς μας που είναι το δόγμα και η ουσία της Ορθόδοξης Πίστης μας. Διότι ως πιστοί του αληθινού Τριαδικού Θεού που είμαστε δεν έχουμε τίποτε άλλο να προσφέρουμε στον Θεό μας εκτός από τη συναίσθηση της αμαρτωλότητάς μας. Για όλα και όσα καλά έργα επιτελούμε, η Θεία Χάρις είναι αυτή που μας βοηθάει και τα επιτελούμε. Ο Θεός μας μόνο αυτό περιμένει από εμάς, τη συναίσθηση της αμαρτωλότητάς μας και το χρέος μας απέναντι Του.

Ένας άγιος λέει πως «όταν έχουμε βαθιά μέσα μας την αίσθηση πως είμαστε χρεωμένοι στον Θεό μας, εξαιτίας των πολλών μας αμαρτιών, ο Θεός μας πλουτίζει μυστικώς»! Μακριά λοιπόν από το παμπόνηρο και επάρατο πάθος που μας συμβουλεύει να επιρρίπτουμε σε άλλους την ευθύνη της αμαρτίας που διαπράξαμε.

Είθε, όλοι οι Άγιοι μας που βάδισαν τη γνήσια οδό της μετανοίας και είχαν συναίσθηση της αμαρτωλότητας να βοηθήσουν και εμάς τους εκουσίως αδυνάτους να συνέλθουμε από την ψεύτικη δικαίωση που δίνουμε στον εαυτό μας, ώστε του λοιπού με ανδρεία και πίστη να παίρνουμε την ευθύνη της αμαρτίας που διαπράξαμε εξολοκλήρου στον εαυτό μας, για να γευθούμε επιτέλους την πολυπόθητη δικαίωση του Τριαδικού μας Θεού. Αμήν